

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

VIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

STEVIKA (NUMBER) 97

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), MAY 17, 1949

Novi grobovi

MARY TOMŠIČ

Včeraj popoldne je nagloma umrla na svojem domu Mary Tomšič, stara 61 let. Stanovala je na 6014 Glass Ave. Doma je bila iz Zgornje Bitnje pri Kranju, fara Šmartne, odkoder je prišla v Ameriko pred 43 leti. Bila je članica društva sv. Ane št. 4 SDZ, podr. št. 10 SZZ in Woodmen Circle.

Tukaj zapuščata nečake: Ralph, Charles, Joseph in Victor Wohl-gemuth in nečakinje Mrs. Albi-na Braidich, Rose in Jennie. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 9:15 uri iz Zakraskovega pokopnega zavoda v cerkev sv. Vida in nato na pokopališče Calvary.

MARTIN SKUBEC

Včeraj popoldne je preminil v St. Alexis bolnišnici Martin Skubec. Pogreb se bo vršil iz Zakraskovega pokopnega zavoda. Podrobnosti bodo poročali jutri.

Domače vesti

Iz bolnišnice

Poznani John Krnc iz 1059 Addison Rd. se je vrnil iz Lake-side bolnišnice na svoj dom, kjer ga prijatelji in znanci sedaj lahko obiščejo.

Film "Na svoji zemlji"

Kot je že bilo naznanjeno, bo danes v gledališču Abby, v bližini SDD na Waterloo Rd., predvajan prvi slovenski umetniški film "Na svoji zemlji."

Prva predstava bo ob 7. uri zvečer, druga pa ob 9. Vrata gledališča bodo odprta ob 6:30. Vstopnina je 50 centov.

Seja

Jutri zvečer ob osmih se vrši seja Wallace-ovega kluba v Slov. društvem domu na Recher Ave. Članstvo je vabljen na udeležbo.

Krožek št. 2 Prog. Slov.

Jutri, v sredo zvečer ob 7:30 uri se vrši redna mesečna seja krožka št. 2 Prog. Slovenk v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Članice so vabljene, da se udeležijo v polnem številu, ker je treba pripraviti vse potrebno za konferenco, ki se vrši v nedeljo 22. maja.

Pozdravi

Lepe pozdrave pošiljata vsem čitateljem in prijateljem Matt in Josie Modic, ki se nahajata v toplem Phoenix, Ariz.

BORBA PROTI "COMICS"

ST. LOUIS, 16. maja.—Predsednica Državne zveze staršev in učiteljev Mrs. L. W. Hughes je danes izjavila, da bo njena organizacija nadaljevala z borbo proti pogubonosnemu vplivu kriminalnih ilustriranih romanov (comics), filmov in radio programov na ameriško mladino.

Na letni konvenciji organizacije je Mrs. Hughes povedala, da glavni vpliv na miselnost mladine vršijo "comics" in da je ves svet vznemirljen radi poplave knjžic s pohujljivo seksualno in kriminalno vsebino, ki so postale ena glavnih industrij v Ameriki. V zvezi s comics je govorila tudi o naraščajočih mladinskih zločinih in razporokah.

Kitajski komunisti se nahajajo pred Šangajem

Ameriški in angleški državljani na begu iz največjega mesta Kitajske

ŠANGAJ, 16. maja.—Sile kitajske Ljudske (komunistične) armade so danes dospele pred vrata Šangaja, največjega kitajskega mesta, ki šteje blizu 6,000,000 prebivalcev.

Zračne zveze tujih sil so že prekinjene. Iz mesta bežijo zadnje skupine tujih državljanov in premožnih Kitajcev, dočim so železniške zveze z zaledjem Kitajske zelo omejene. Pričuje se, da bodo komunisti vsak čas vkorakali v mesto.

Kljub ponovljenim napadom komunistične sile niso uspeli zavzeti mesta Woosong, da bi tako zaprle dostop do Šangaja morskim potom. Ladje še vedno prihajajo in odhajajo iz Šangaja. Angleži so umaknili skoraj vse svoje državljane iz mesta, ameriške oblasti pa so v zadnjem trenutku podvzele mere,

da bi evakuirale ameriške državljane.

Neka ameriška ladja je zaplula mimo bojišča pri Woosongu in rešila skupino desetih ameriških žena in otrokov.

Poročila o poteku velikih bitk pri Šangaju in Woosongu niso jasna. Z ene strani nacionalisti poročajo, da so ustavili komuniste, z druge strani pa poročila iz nevtralnih virov pravijo, da se nacionalisti povsod umikajo.

Nacionalistična vlada je prižala, da so komunisti zavzeli veliko industrijsko mesto Hankow, ki je za Kitajsko kar je za Ameriko Chicago.

PISMO HENRY WALLACE-A

Glede zadeve tikajoče se življenja in smrti vas in vaših otrokov

Dragi sodržavljeni:

Obračam se na vas v najnevarnejši uri.

Vojna predstavlja to nevarnost.

Prišli smo do strašnega trenutka, ko napaden korak, nesiguren preobrat, lahko prinese smrt desetim celo stotisočim milijonom človeških bitij.

Takšen usodopolen korak je prav lahko novi vojaški pakt med Zedinjenimi državami in 11 evropskimi državami—Severnoatlantski vojaški pakt—ki se sedaj nahaja pred sanatom.

Ta pakt—in njegov program za ponovno oboroževanje zapadne Evrope—bo zahteval milijarde ameriških dolarjev. In, močje, tudi milijone ameriških življenj.

Za vaše dobro in za dobro vaših otrok vi morate, torej, vprašati: ali nam lahko ta pakt prinese mir?

Proučil sem vsak stavek tega pakta. V polnem soglasju z mojo vestjo lahko zaključim: ne bo nam pomagal, da dosežemo mir; pomagal bo gajenju vojne. Škodil bo Ameriki. Njegovi visoki stroški bodo zvišali cene, nam zanimali več stanovanj in socialno varnost in možno je, da bo pakt prispeval zvišanju brezposelnosti.

Apeliram na vas tako goreče kot morem: prečitajte trezna dejstva v prihodnjih vrstah in se ravnajte po njih.

Imam tri otroke in štiri vnuke. Moja najbolj goreča želja je, da bi živeli v miru, v dostojnosti in varnosti. Iz tega razloga vas kot posamezni državljani prosim, da prečitajte dejstva, radi katerih lahko ta pakt spravi v pogubo in njih i vas:

1. "Blank check" za vojno. Nobene oslajene besede Državnega oddelka ne morejo skriti dejstva, da smo pod določbami tega pakta avtomatično vmešani v vojno, če bo izbruhnila v Evropi.

Mi, ljudstvo, ne bomo pri tem imeli nobene besede. Tudi naš kongres ne bo imel nobene besede. Zapišite si, kaj je rekel George Washington: "Nobenih zamotanih zvez!" To je bil dober nasvet. Vpoštevali smo ga 150 let. Sedaj pa pakt potiska ta nasvet na stran.

2. Zbogom hiša, o kateri smo sanjali! Da se oboroži v okviru pakta zapadno Evropo, bo stalo strica Sama—to je nas—najmanj 20 milijard dolarjev. Mi že trošimo 21 milijard—več ko polovico našega budžeta—za vojne namene. Te milijarde, ki jih bomo potrošili za orožje, pomenijo, da ne bo denarja za nove hiše, šole ali pa bolnišnice. Ne bodo pomagali farmerjem, katerih cene so že padle za eno tretjino. Ne bodo pomagali pet milijonom brezposelnim, ki iščejo delo. Nasprotno, to je nagla in sigurna pot v depresijo. Kljub temu pa je kongres že znižal sklade za javna stanovanja, omeščal rentno kontrolo in zadržal programe za socialno varnost. Prav nič ne prispeva, da bi vrste brezposelnih ne rasle. Dočim se troši milijarde, da bi se

(Dalje na 2. strani)

KANDIDATI ZA VOLITVE V TRSTU NOMINIRANI

TRST, 15. maja.—Danes so se zaključile nominacije kandidatov za volitve na Svobodnem tržaškem ozemlju.

Zavezniška vojaška vlada je naznanila, da je za volitve 12. junija prijavljenih 574 kandidatov za 60 sedežev v mestni upravi Trsta. Na volitvah bo sodelovalo 12 političnih strank.

Italijani imajo v Trstu sedem političnih strank med njimi fašistično MSI. Močni pa so tudi italijanski komunisti, ki skupaj z ostalimi strankami zagovarjajo vrnitev Trsta Italiji.

Slovenci, ki zagovarjajo priključitev Trsta k Jugoslaviji, so tudi postavili svojo listo kandidatov. Poleg njih pa so tri manjše skupine Slovencev, ki ne želijo, da bi se Trst priključil Jugoslaviji, celo želijo, da bi se deli ozemlja, ki so sedaj pod Jugoslavijo, priključili Trstu.

Mrs. VILLKIE IN SIN RANJENA V AVTNI NESRECI

AMBRIDGE, 16. maja.—Vdova republikanskega predsedniške kandidata v letu 1940 Mrs. Edith Villkie in njen sin Phillip sta bila danes resno ranjena, ko se je njihov avto na mokri cesti prevrnil. Odpeljana sta bila v bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da bosta kmalu okrevala.

EINSTEIN VIDI EDINI IZHOD ZA DEŽELO V SOCIALISTIČNEM SISTEMU

NEW YORK, 16. maja.—Slavni znanstvenik dr. Albert Einstein je v prvi številki svojega neodvisnega socialističnega časopisa "The Monthly Review" zagotovil, da je socialistična ekonomija s prosvetnim sistemom, ki ima socialne cilje, edini način, da se odpravi zlo kapitalizma.

Einstein pravi, da je največje zlo kapitalizma, ker pohablja posameznike.

"Naš celotni prosvetni sistem trpi radi tega zla. Pretirano tekmovalno stališče je vcepljeno v studente, katere se vežba, da častijo uspehe pri dobivanju sredstev.

"Z upostavitvijo socialistične ekonomije bi sredstva produkcije lastovala sama zajednica ljudi in bi ta sredstva bila načrtno izkoriščana.

"Načrtna ekonomija, ki usmerja produkcijo soglasno s potrebami zajednice, bi razdelila delo, ki se ga mora izvršiti, med vse dela zmožne in zagotovila življenjski obstoj vsakemu moškemu, ženski in otroku. S prosveto posameznika, ki se v njem skušalo razviti čut odgovornosti za sočloveka."

Svetovno znani učenjak pa je opozoril tudi na socialno-politične probleme narodne ekonomije. Prepričati bi se moralo, da bi birokracija ne postala vsemočnejša, pravice posameznika pa bi se morala zaščititi.

Nemci v zapadni zoni izvolili člane kongresa

BERLIN, 16. maja.—Nemci v sovjetski okupacijski zoni so včeraj izvolili člane Ljudskega kongresa, ki bo zahteval, da se zavrže načrte za upostavitve separatne zapadne nemške države in ustanovi enotno Nemčijo.

Naloga kongresa bo tudi, da pripravi ustavo za vse Nemce, ki se bo razlikovala od ustave, ki je nedavno bila odobrena na sestanku zapadno-nemških političnih voditeljev v Bonnu.

Prvi dan volitev je volilo 60 odstotkov vseh registriranih volilcev, za drugi dan pa se pričakuje, da se bo ta odstotek zvišal najmanj na 90 odstotkov. Nemci, ki pri teh volitvah ob enem z izvolitvijo levičarskih kandidatov volijo za "enotno Nemčijo," se zoperstavljajo načrtom zapadnih sil, da bi se Nemčijo razkosalo v male države.

Vsevažnejše stranke v vzhodni okupacijski zoni Nemčije so postavile skupno listo kandidatov. Pričuje se, da bodo Rusi objavili, da izvoljeni kongres predstavlja vse Nemce, tako one v vzhodni kot v zapadnih zonah.

Okupacijske oblasti Zedinjenih držav, Anglije in Francije so v svojih zonah prepovedale Nemcem, da glasujejo za Ljudski kongres.

Duluth, Minn.—V bolnišnici St. Mary se nahaja Frank Krall, ki se je 1. maja težko pobil pri delu. V isti bolnišnici se zdravita tudi rojak Shuaz iz Eveletha in rojak Kovačič iz Dulutha.

Generalna skupščina Z. N. potrdila resolucijo proti fašistični Španiji

Begunci so skušali vtihotapiti drage kamne v Zed. države

Carinski uradniki so zaplenili neprijavljene luksuzne predmete, ki veljajo na tisoče dolarjev

BOSTON, 15. maja.—Carinski uradniki so danes pregledali kovčke 829 komaj dospelih beguncov in jim zaplenili drage kamne, srebrnino in ostale luksuzne predmete v vrednosti "na tisoče dolarjev."

Vkupna vrednost predmetov, ki so jih begunci nameravali vtihotapiti v Zedinjene države, ni bila objavljena.

Carinski uradniki so popolnoma presenetili begunce s strogo preiskavo kovčkov. Za to akcijo so se odločili, ker so že 5. maja na transportni ladji "Jumper" pronašli neprijavljenih predmetov v vrednosti \$10,000. Pred tem so bili le površni pri pregledu beguncov.

Zastopnik kolektorja William Griffin, ki je vodil skupino carinskih agentov, inšpektorjev in članov pristaniščne patrolne, je rekel, da se je samo pri eni begunki našlo drage kamne in ure, ki veljajo na tisoče dolarjev. Begunka je s svojim čudnim obnašanjem obrnila na sebe pozornost uradnikov.

Ime begunka, ki je hotela vtihotapiti v deželo neprijavljene predmete, ni bilo objavljeno. Med dragimi kamni je imela veliko število diamanov, biserov in prstanov.

Ostalim beguncem so bili zaplenjeni fotografski aparati, dragoceni porcelani, srebrnina neprecenljive vrednosti itd.

Za enkrat so carinski uradniki priznali beguncem in niso nobenega aretirali, toda obljubili so, da bodo v bodoče bolj strogo pazili, kaj begunci prinašajo v deželo.

TRUMAN DOBIL ZAMORSKO NAGRADO

CHICAGO, 16. maja.—Chicagoški časopis za zamorco "The Defender" je danes naznanil, da je predsednik Truman kot mož, ki je "največ prispeval demokraciji," dobil Robert S. Abbottovo nagrado.

Časopis pravi, da bo nagrada izročena predsedniku Trumanu v Beli hiši 25. maja.

Trumanu je odobrena nagrada radi njegovega programa za civilne pravice, po katerem bi se zamorci osvobodili drugorazrednega državljanstva. Toda program je še vedno samo na papirju in ni nobenih izgledov, da ga bo kongres odobril.

URNI TAT

CHICAGO, 16. maja.—Neka Mrs. Pauline Pohn je danes obvestila policijo, da je odšla obiskat svojo sosedo, s katero se je pogovarjala le kakšnih 15 minut. Toda za neznanega in nedvomno urnega tata je ta 15-minutna odsotnost zadostovala. Ukradel je iz hiše plašč iz krznavreden \$4,000, kapuco precejeno na \$3,500, \$105 v gotovini in ček na \$1,900.

Skupščina je zavržla zahteve za bolj stroge ukrepe, kakor poljski predlog, po katerem bi Franco ne dobil orožje

NEW YORK, 16. maja.—Generalna skupščina Združenih narodov je danes potrdila resolucijo iz leta 1946 proti fašistični Španiji, ko je zavržla resolucijo štirih južno-ameriških držav, po kateri bi se vsaki državi članici pustilo po volji, če želi ali pa ne poslati diplomatske predstavnike v Madrid.

Obenem pa so bili zavrženi tudi predlogi Poljske, pod katerimi bi se članicam prepovedalo pošiljati orožje fašističnemu režimu Španije in v soglasju z resolucijo iz leta 1946 podvzelo proti Francu bolj stroge ukrepe.

Za omilitve stališča napram Francu se je posebno zavzemala Brazilija. Južno-ameriško resolucijo je nedavno potrdil Politični odbor Združenih narodov, toda pri današnjem glasovanju je za to resolucijo glasovalo 26 držav, proti 15, 16 držav članic pa se je vzdržalo glasovanja. Ker resolucija ni dobila potrebne dve-tretjinske večine glasov, je avtomatično propadla.

Takoj zatem je bila poražena resolucija Poljske, za katero so se zavzemale slovanske države. Ta resolucija je bila zavržena s 40 glasovi proti šestim.

Zedinjene države se vzdržale glasovanja

Zedinjene države in Anglija sta se sicer vzdržale glasovanja glede južno-ameriške resolucije, toda takoj zatem so glasovale proti poljski resoluciji, po kateri bi bilo prepovedano pošiljati orožje fašističnemu diktatorju Francu.

Akcija Generalne skupščine pomeni, da bo še vedno ostala v veljavi resolucija iz leta 1946, po kateri je prepovedano, da se Franca sprejme v članstvo organizacije ali pa v katero koli posebno agencijo Združenih narodov. Obenem se je priporočilo članicam, naj umaknejo svoje diplomatske predstavnike iz Madrida in obljubilo bolj stroge ukrepe, če bi v razumnem roku Francov režim ne bil spravljen z oblasti.

Poljski delegat napadel stališče Zedinjenih držav

Pred samim glasovanjem je poljski delegat Katz-Suchy na obtožbe angleškega delegata izjavil, da Poljska nima trgovinskih odnosov s fašistično Španijo in da ji ni pošiljala stroje za letala in vijake, kakor je to izjavil angleški delegat.

Katz-Suchy pa je obenem z zanikanjem ostro napadel ameriško politiko napram Francu.

"Glavno odgovornost za obstoj Francovega režima in nadaljevanje teroristične vladavine napram španskemu ljudstvu nosijo izključno Zedinjene države, radi akcij, ki so jih podvzele na političnem, ekonomskem in vojaškem polju."

Poljski delegat je izjavil, da je do razmotrivanja Združenih narodov glede vprašanja Španije prišlo istočasno s gibanjem v Zedinjenih državah, da se med Francu in Ameriko ustvari "tajno zvezo." Rekel je, da so zadnje tedne mnogi ameriški senatorji in trgovci s Coca Coloskušali pritiskati na Državni odelek, da bi priznal fašistični

režim Franca. Dalje je Katz-Suchy zagotovil, da so ameriški vojaški in politični voditelji čisto odhajali v Španijo z namenom, da bi pripravili in zagovarjali zvezo s Francu.

Ameriški delegat zavrzel obtožbe

Ko je bila zavržena resolucija južno-ameriških držav v prid Francu, je Generalna skupščina paragraf za paragrafom porazila predloge Poljske za ekonomske sankcije proti Francu.

Ameriški delegat Ray Ather-ton je v izjavi Združenim narodom zanikal, da imajo Zedinjene države vojaške zveze s Francu. Rekel je, da se ameriška politika napram Španiji ni spreminila.

"Mi nismo dali vojaško pomoč Španiji. Zedinjene države imajo mornariških ali pa letalskih baz na ozemlju Španije. Mi nismo začeli z oveturami, da bi se Španijo spravilo v organizacijo Združenih narodov, v Evropski obnovitveni načrt ali pa Severno-atlantsko zvezo," je rekel Ather-ton.

Šest oseb ubitih v nevihti v Texasu

AMARILLO, Tex., 16. maja.—Najmanj šest oseb je bilo danes ubitih, okrog 80 pa ranjenih, ko je tornado udaril Amarillo in porušil 50 hiš.

Število mrtvih bo verjetno višje, ko bodo prišla poročila o učinkih tornada iz drugih prizadetih okrajev. Neki uradnik Amarilla je precenil materialno škodo na \$1,500,000.

Po tornadu je sledila močna nevihta, spremljana s kot pest debelo točo, ki je posebno hudo potolkla pšenico in nasade. Vsled pretiranih telefonskih žic so številna mesta popolnoma izolirana tako, da se ne ve za natančno število ubitih in ne za materialno škodo.

V Panhandlu, kjer so letos pričakovali rekordno žetev, se bojijo, da je bila povzročena velika materialna škoda.

SHOD ČRTAN, KER NI BILO POSETNOKOV

PEEKSVILLE, N. Y., 16. maja.—V tem mestu, ki šteje 18 tisoč prebivalcev, se ljudje slabo zanimajo za proslave dneva "Američan sem." Na shod, ki je bil sklican, je prišlo le 15 posetnikov, med njimi trije govorniki in nekaj članov šolske godbe.

Na slavnostno prireditev se je posebno povabilo 75 ne-državljanov, 105 fantov in deklet, ki bodo v tekočem letu dopolnili 21. leto starosti, ter vse duhovnike in člane šolskega odbora. Shod pa je bil črtan, ker se govornikom ni splačalo, da bi govorili sami sebi. Od povabljenih se nihče ni odzval.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROCNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KDO SO NAŠI ZAVEZNIKI?

II.

Zagovorniki fašistične Španije v američkem kongresu in izven njega, če že odprto ne povedo, da želijo diplomatske odnose s Španijo in njeno vključitev v Marshallov načrt, Atlantski pakt in na splošno v "demokratski blok" zapadno-evropskih držav" radi dejstva, ker je ta režim najbolj "proti-komunističen," se opirajo na argument, da "ni nobenega razloga, zakaj bi Zedinjene države imele diplomatske zveze z državami vzhodne Evrope, ne pa s Francosko Španijo." Ohijski republikanski senator Robert A. Taft je, na primer, izjavil, da ni "nobenega razloga, da ne bi imeli poslanca v Madridu, če ga že imamo v Moskvi."

Pod krinko tako zvane "objektivne propagande" se skuša istovetiti fašistične režime s komunističnimi, čeprav med njima obstoja velikanski jezik. Dejansko sta to dva ekstrema—fašizem, ki predstavlja skrajno desnico in komunizem, ki predstavlja skrajno levico. Z ene strani je v končni fazi razvoja družbe fašizem diktatura kapitalizma, z druge pa komunizem diktatura proletariata. Ta dva ekstrema ni mogoče istovetiti, ker predstavljata vsak zase dva povsem različna družabna, ekonomska in socialna sistema.

Fantastično je, da se s tem istovetenjem fašizma s komunizmom ukvarjajo tudi klerikalni propagandni aparati, ki dobivajo svoja navodila iz Vatikana. Z ene strani obsojajo "diktaturo vsake sorte," izven, seveda tiste, ki nosi pečat "Made in Vatican." Toda hipokrizo takšnih "borcev proti diktaturi vsake vrste" ni težko razkrinkati. Če vprašate, zakaj in čemu klerikalni tisk zagovarja fašistično diktaturo v Španiji, kaže pa takšno nepomirljivo borbeno stališče napram "diktaturam" v deželah vzhodne Evrope, vam bodo odgovorili, da hvalijo fašista Franca, ker je "natepel komuniste," kakor je to pojasnila klerikalno-domobrnska A. D. To pa pomeni, da so takšni borci proti diktaturam "vsake sorte" zadovoljni z vsakim fašističnim režimom, ki je ali pa "natepel komuniste." Pustimo na stran upravičeno domnevo, da takšni zagovorniki fašizma po svoji tradiciji, miselnosti in aktivnosti nedvomno simpatizirajo s fašizmom. Ugotovimo le to, da pri izbiri med dvema diktaturama takšni "demokrati" nedvomno stojijo na strani fašizma.

(Zanimivo bi bilo analizirati značilen preobrat v vrstah naših socialistično mislečih Slovencev, ki so zagovarjali demokratično preobrazbo družbe iz kapitalizma v socializem. Kaj se je zgodilo z njimi? Lahko ugotovimo, da so med njimi takšni ekzemplari, ki so krenili tako daleč na desno, da danes celo objavljajo svoje članke v klerikalno-domobrnski A. D., v tej isti A. D., za katero so sami trdili, da je "fašistična!" Z druge strani pa napadajo one, ki so vsled zgodovinskega razvoja zadnjih let mogoče krenili bolj na levo! A. D. je tudi pokazala čudovito prožnost pri tej "preorientaciji." One, ki so šli na desno, pozdravljajo kot nove in pomembne "proti-komunistične" zaveznike, dočim z druge strani napada in obrekuje socialistično misleče Slovence, ki so ostali zvesti svojim že itak levičarskim načelom. Takšnih tragičnih zapletov, po znanem papeževem reku "srednje poti ni," je bilo v preteklosti in jih bo nedvomno tudi v bodočnosti. Toda hipokrizja je, da "demokratski socialisti," ki so krenili tako daleč na desno, da jim to omogoča pristrane odnose celo z A. D., obsojajo svoje nekdanje sodruge, ki niso zdrveli za njimi).

Zagovorniki fašistične Španije, ki se ne želijo identificirati s "diktaturo katere koli vrste" se, kot smo omenili, opirajo na argument, da ni nobenega razloga, zakaj bi Zedinjene države ne imele poslanca v Madridu, če pa ga že imajo v Moskvi."

Takšni argumenti ne vpoštevajo sledeča dejstva: prvič, da je Sovjetska zveza s svojo diktaturo proletariata bila v drugi svetovni vojni na strani Zedinjenih držav, dočim je Franco s svojo fašistično diktaturo nedvomno bil na strani Hitlerjeve Nemčije in Mussolinijeve Italije, to je na strani ameriških sovražnikov, in drugič, da se upostavitve diplomatskih odnosov s Španijo želi z namenom, da bi se ojačilo "zapadno-demokratski" blok v mrzli vojni proti Sovjetski zvezi. To pomeni, da je Španija dobrodošli zaveznik v Marshallovem načrtu in Severno-atlantski vojaški zvezi, dočim to niti ena od vzhodno-evropskih "diktatur" ni.

Naj zagovorniki fašistične Španije opravičujejo svoje stališče z argumenti, da je fašizem najboljši zaveznik pri borbi proti "komunistični nevarnosti" ali pa z argumen-

PISMO HENRY WALLACE-A

Henry A. Wallace

(Nadaljevanje s 1. strani)

v imenu "demokracije" nadzorovalo Evropo, se duši zakonske predloge za civilne pravice 13 milijonom američkim zamorcem in sabotira preklic Taft-Hartleyevega zakona!

3. Vojni ne pa mirovni pakt. Ta pakt postavlja ameriške vojske baze v Norveško, na meje Rusije. Ruse so napadli petkrat v zadnjih 35 letih. Ali mislite, da to njim izgleda "miroljubno?" Ali se bodo upali to sprejeti, ne da bi se zganili? Ali bi mi sprejeli, če bi oni ustanovili vojaške baze v Mehiki ali pa na Kubi? Proti-poteze Rusov bodo neizogibne. In kaj zatem?

4. Čigava agresija? Pravijo, da moramo tvegati to strašno vojno, ker nam Rusi grozijo z agresijo. Toda, dali nam grozijo? Ponovno in ponovno so ponudili, da bi se znižalo oboroževanje in začelo s pogajanj. Kot je nedavno rekel John Foster Dulles, vodilni republikanski izvedenec za zunanje zadeve: "Ne vem za nobenega visokega uradnika v kateri koli vladi, ki veruje, da sovjetska država sedaj namerava sprožiti zavojevanje z odprtim vojaškim napadom." Ni nobenega vojaškega izvedenca, ki trdi, da Rusija želi ali pa lahko začne z napadalno vojno. Rusi so izgubili 20 milijonov ljudi v pretekli vojni. Ali ne bo, če jih obkrožimo z vojaškimi bazami, za njih to zgledalo kot napadalnost z naše strani?

5. Pakt uničuje Združene narode. Pakt ustvarja "Razdružene narode," ki naj bi zamenjali Združene narode—našo največjo nado za mir. Celo Wall Street Journal je priznal, da je "pakt" zmaga zakona džungle nad mednarodnim sodelovanjem... razveljavlja principe organizacije Združenih narodov." Razklal bo svet na dva oborožena tabora. Ali lahko to "jača" Združene narode? Ali nam lahko to prinese mir? Ne varajmo se. Ne bo nam prinesel mir.

6. Še ena kitajska uganka? Potratili smo 6 milijard dolarjev za orožje Čiangkajšku. Danes komunisti oboroženi z ameriškim orožjem, ki so ga zaplenili, kontrolirajo večji del Kitajske in večji del kitajskega ljudstva

tom, da ni nobenega razloga, zakaj bi ne imeli "diplomatskega predstavnika v Madridu, če pa ga imamo že v Moskvi," je popolnoma jasno, da je fašizem sistem, ki vživa prednost. Iz tega razloga v deželah izven Amerike, kjer so socialne borbe bolj zaostrene kot v Ameriki, ameriška zunanja politika ne podpira nobenega levičarskega gibanja. Dokaz nam je Kitajska s Čianghajškom, Grčija s kraljem Pavlom, Španija z diktatorjem Francom itd. Poleg tega pa nam to potrjuje tudi zunanja politika v zvezi s kolonialnimi narodi. Nizozemska je sprožila imperialistično vojno proti Indoneziji in zatira Indonezije z ameriškim orožjem. Če bi Sovjetska zveza s 300.000 vojakov napadla Iran, kar po sporazumu z Iranom ima pravico storiti, bi naš tisk prav gotovo ne molčal kot molči o vojni Nizozemske. Če bi Zedinjene države stale na strani kolonialnih ljudstev, bi prav gotovo v Tripoliji ne vpili: "Doli z Ameriko" in "Živela Rusija!" Če bi Amerika v Nemčiji zatrla nemške monopole in kaznovala nacistične vojne zločince, bi se prav gotovo danes ne bala možnosti, da bodo Sovjeti predlagali na predstojećem sestanku Sveta zunanjih ministrov umik vseh čet iz Nemčije.

V preoblikovanju današnjega sveta je pravilno, da se zavzame eno ali pa drugo stališče. Toda pri tem je za Ameriko najbolj važno, če bo zavzela pravilno.

nas sovraži. Toda mi smo še srečni. Ni bilo nobenega pakta, ki bi nas zvezal s Čiangkajškom. Če bi za Daljni vzhod bil pakt podoben Atlantskemu paktu, bi bi se naši fantje že borili v Aziji!

Na kratko, Severno atlantski vojaški pakt je zvišal vojno nevarnost, ogrozil našo varnost, znižal naš življenjski standard. Ali ima to kakšnega smisla za vas?

7. Kje je torej rešitev? Ne smatram Rusijo za neodgovorno, kakor tudi ne smatram za neodgovorne Zedinjene države. Toda bodoči zgodovinarji—če bo kakšen preživel—bodo smatrali za krivo tisto državo, ki je odklonila, da bi se vsedla za mizo sprave, ko je še vedno bil čas za to. Sedaj je še vedno čas.

Vlada pravi, da želi mir. Če je tako, naj postavi svoje pogoje. Naj sprejme Stalinovo ponudbo za pogajanja glede teh pogojev. Mir bo zahteval odstopke z ene in druge strani. Toda ni miroljubne vlade, ki bi celo odklonila, da razmotriva o pogojih za mir in namesto tega predlagala zvezo, ki vsebuje kali vojne. To ni način Franklin D. Roosevelta. To ni način Združenih narodov.

Strašna mi je misel, da bo moja ljubljena domovina storila grozno napako, za katero bi morali plačati vaši in moji otroci—mogoče s svojimi življenji. Prav radi tega apeliram na svoje so državljane: podvzemite akcije, ki so omenjene spodaj.

Vaš iskreni

Henry A. Wallace.

1. Pišite ali pa brzojavite senatorju Tom Connally-u in vašim senatorjem ter zahtevajte polna in razširjena zasliševanja senatskega odbora za zunanje zadeve glede Severno-atlantske vojaške zveze.

2. Pišite ali pa brzojavite takoj vašim senatorjem, naj glasujejo proti Severno-atlantski vojaški zvezi.

3. Protestirajte pri predsedniku Trumanu proti kršitvi duha in načel Združenih narodov s sklepanjem te vojaške zveze. Apelirajte na njega, naj začne s Sovjetsko zvezo pogajanja za poravnavo vseh važnejših nesoglasij.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

S POSVETOVANJA O UMETNIŠKEM FILMU

Pred dnevi je bilo v Beogradu, kakor smo že poročali, posvetovanje o umetniškem filmu. Velik razmah in nagel razvoj naše kinematografije, posebno še prvih šest izdelanih umetniških filmov so sprožili vrsto problemov, dali filmskim delavcem mnogo izkušenj in večjega vpogleda v filmsko umetnost, tako da je bilo potrebno razpravljati vse to v širšem krogu filmskih delavcev in umetnikov, ki so kakorkoli tesno povezani s filmskim ustvarjanjem. Umetniški film je namreč tisti produkt umetniškega in tehničnega procesa, ki je afirmiral kinematografijo kot posebno, novo umetnost. V njej se prepletajo v večjem ali manjšem obsegu elementi književne, dramske, likovne in glasbene umetnosti.

Posvetovanje je uspelo že v tem, da je zainteresiralo poleg poklicnih filmskih delavcev veliko število književnikov, glasbenikov, likovnih umetnikov in drugih kulturnih delavcev iz vse države, ki so si z izmenjanjem svojih dosedanjih izkušenj medsebojno posredovali svoje znanje in poleg tega tudi poskušali rešiti še do sedaj nekatera bodisi zamotana ali nejasna vprašanja.

Jovan Popović je v imenu Umetniškega sveta pri Komitetu za kinematografijo v glavnem opozoril na vrline in napake ter na napredek v vseh šestih jugoslovanskih umetniških filmih; njegov referat je bil sestavljen v glavnem na podlagi obširnih diskusij o naših filmih ter je nakazal posamezne točke, o katerih bi bilo treba diskutirati; scenarij, režija, igra, glasba itd.

Diskusija se je na splošno vseskozi ustavljala pri prvih dveh točkah, zlasti pri scenariju, kar dokazuje, prvič, važnost dobrega scenarija in obenem pomanjkanje primernih scenarijev za snemanje, drugič pa, da pri nas še ni bilo docela razčišeno vprašanje vloge scenarija. Književniki so menili, da mora biti scenarij sam po sebi že literarno delo, ki je seveda namenjeno snemanju. Medtem pa so se nekateri režiserji navduševali za scenarij s podrejenim vlogo, to je, da bodi scenarij popolnoma prilagojen specifičnim pogojem filmske umetnosti ter da najpredvideva možnosti filmske realizacije. Bilan Bogdanović je poudaril, da je stvarno vsako dobro književno delo ne glede kakšne literarne vrste je, primerno za snemanje. Težave so le v tem da trenutno še nimamo dovolj sposobnih režiserjev, ki bi ga mogli prikazati na filmskem platnu. Po drugi strani pa naši književniki tudi nimamo še dovolj izkušenj, da bi mogli pisati res dobre scenarije, to je z uspehom gojiti to novo literarno zvrst. Dobrodošla je bila ponudba Iva Andrića, ki je predlagal ponovni sestanek s književniki, na katerem bi se mogli ti dobro spoznati s specifičnostmi scenarija. Poleg tega je potrebno mobilizirati še nove, mlade ljudi, ki imajo smisel in talent za pisanje scenarijev. Seveda morajo biti ta dela literarno, polnovredna, idejno dogodna in umetniško podana. Pisci takih del se bodo s tem uvrstili med književnike.

Na posvetovanju je bilo nadalje poudarjeno, da je tematika naših dosedanjih filmov vsekakor dobra in idejno na višini. Narodno-osvobodilna borba bo še vedno velika zakladnica z bogato vsebino, iz katere bodo nenehno črpali naši književniki; vendar pa moramo še misliti tudi na filme iz izgradnje in borbe za ustvaritev socializma v naši deželi. Poleg tega bo treba pristopiti tudi k ostalim vrstam umetniškega filma, na primer: h glasbenemu filmu, filmski komediji, zgodovinskemu in biografskemu filmu.

Diskusija o scenariju in režiji je zavzela glavni del posvetovanja; njena slabost se je kazala predvsem v tem, da se ni načrtneje in dosledneje ustavila na konkretnih primerih in analizirala dobre in slabe strani naših dosedanjih filmov. Tako diskusija bi vsekakor bila koristnejša od netehtnega in abstraktnega razpravljanja marsikaterega diskulanta.

V ostalem delu posvetovanja je bilo govora o glasbi. Naši glasbeniki, ki so komponirali glasbo za dosedanje filme, želijo, da bi režiserji že takoj ob začetku snemanja novega filma sodelovali z njimi, kajti v nasprotnem primeru so postavljali pred izvršeno dejstvo in se morajo zato v svojem ustvarjanju omejevati na minute in sekunde trajanja filmskega prizora; temu se je seveda težje prilagoditi. Glasba pa je poleg tega, da ilustrira dogajanje na platnu, tudi važna komponenta, ki poleg ostalih filmskih elementov dopolnjuje film in mu daje harmonično celoto, obenem pa mora biti sposobna dati filmu notranjo karakterizacijo dejanja.

O slikli v filmu je bilo malo govora. Rečeno je bilo, da se mora slika približati gledalcu in ustvariti v njem neposredno področje gledanja.

MESTA V SOVJETSKI ZVEZI

Pri gradnji novih stavb v Sovjetski zvezi upoštevajo predvsem udobnost prebivalstva in umetniški značaj arhitekture mest na splošno. V tem se izražajo skrb, da se zadosti kulturnim in stvarnim zahtevam ljudstva ter skrb za vzgojo estetskega čuta. Gradbeni načela so: načrtovanje glavnih mestnih ulic za promet in hkrati upoštevati estetičnost, olupšati mesta z obilnim zelenjem in drevjem, ločiti stanovanjske hiše od industrijskih podjetij, organsko povezati arhitekturo z bližnjo naravo, razdeliti mesta v področja, v katerih imajo hiše enako število nadstropij itd.

Metode gradnje v sovjetskih mestih ne poznajo starih socialnih pojavov, ki so jih nudila mesta bivše Rusije: ozke ulice, ki niso bile pripravne za promet, stanovanjske hiše blizu tovarn, uničevanje zelenih predelov za čim večje izkoriščanje zemljišča, na kup stisnjene zgradbe, kjer je podnevi primanjlovalo svetlobe, ozka dvorišča podobna pravim vodnjakom, brez svetlobe in predmetja s svojimi brlogi.

Osnove graditve mest so postavili že v prvih dneh Oktobrske revolucije, ko so delavci zapustili predmestne brloge in se naselili v mestnih središčih in v vilah plemenitstva. V letih, ki so sledila, so podrli brloge, na njihovem mestu so zrasli bloki novih stanovanjskih stavb. Industrijska podjetja so prestavili daleč stran od stanovanjskih predelov in stara mesta, znana zaradi slabih in vlažnih stanovanj, so prenovili.

Osnove in poglede sovjetskih graditeljev na svobodno gradnjo mest vidimo prav posebno v Moskvi. To velikansko mesto, ki je zraslo v stoletju in ki ima več milijonov prebivalcev je bilo v 14. letih — od 1928 do 1941 — popolnoma prenovljeno.

Takoj po končani revoluciji so pričeli graditi v Moskvi stanovanjske hiše kot na tekočem traku. Takoj je izginilo staro nasprotje med predmestji in središčem mesta. V delavskih predelih niso gradili samo lepih in velikih stanovanjskih stavb, temveč tudi socialne in kulturne institucije. Lahko rečemo, da je vsak predel pretvoril v mesto zase.

Samo središče mesta je postalo umetniško lepo, razširilo se ulice, na katerih so odpadli

Med glavnimi ugotovitvami ob zaključku posvetovanja je Mile Vitorović navedel, da je tematika naših dosedanjih filmov v glavnem dobra, treba se bo pa izogibati mešanja dokumentarnih in umetniških elementov v filmu; režija je v glavnem dobro postavljena, razen elementov, ki težijo k formalizmu ("Sofka") in k simbolizmu (Živječe ovaj narod"). Film je kolektivno delo scenarista, režiserja in snemalcev, ki morajo med seboj tesno sodelovati; glasba mora biti tesno povezana s književno, likovno in glasbeno umetnostjo; za razvoj filmske umetnosti je nujno potrebno sistematično dvigovanje mladih filmskih delavcev.

Posvetovanje je sicer osvetlilo številne probleme, ki so se jih prisotni dotaknili v diskusiji, ni pa osvetlilo, niti rešilo vseh važnejših problemov, ki so nastali sprico povečane filmske produkcije. Za uspešnejše delo pri našem umetniškem filmu pa je vsekakor nujno potrebno ne samo poglobljeno delo naših poklicnih filmskih delavcev, temveč tudi najintenzivnejše sodelovanje kulturnih delavcev z vseh področij, kajti le tako bo mogla naša mlada kinematografija ustvariti velika dela.

"Slovenski Poročevalci"

ovinki, ob njih je zraslo na stotine lepih hiš v več nadstropjih. Največji arhitektonski graditvi v Moskvi sta podzemeljska železnica, ki je bila odprta leta 1935 in kanal "Moskva", ki so ga odprli leta 1937. Ta kanal združuje reko Moskvo s pritoki Volge in prekaša svojo dolžino in tehniko gradnje znani Panamski prekop. Reka Moskva in Jauza imata novo dno v granitu in cementu.

V kratkem bodo zgradili v Moskvi cele predele novih hiš s 16, 26 in 32 nadstropji. Ta poslopja polna luči, bodo dala Moskvi nov pečat arhitektonske lepote.

V celoti se je spremenil zunanji videz tudi drugih starih mest. Majhno sibirsko mestec Barnaul je postalo veliko industrijsko in kulturno središče v Atajskem predelu. Vas Dšiambe se je spremenilo v prestolico Takistana in Stalinobada, Jusovja, slabo zidano rudarsko naselje je postalo lepo mesto Stalin, prestolnica Donbasa in polno zelenja. V tem letu prenovljajo v Sovjetski zvezi 1280 mest.

Povsod so zrasla nova mesta. V Sibiriji, Uralu in v puščavah srednje Azije. Tako je v tajgi prav na daljnem vzhodu, kamor do pred kratkim človek sploh ni položil svoje noge ob reki Amurju zraslo veliko industrijsko mesto Komsomolsk. Prav tako v nenaseljeni stepi Kazakstana Karaganda in na polarnem predelu na polotoku Koli mesto Kirovsk. Potem še Magnitogorsk v Uralu, Boljšoje Zaparaže na Dnjepru, Kuzneck, v zahodni Sibiriji in Stalingorsk v moskovskem premogetnem revirju. V zadnjih 15. letih so zgradili v Sovjetski zvezi vsega skupaj 90 popolnoma novih mest.

Po vojni so postavili na novo Stalingrad, Novgorod, Kalinin, Kijev in Sevastopol; vsako izmed njih po arhitektonskih tradicijah, industrijski važnosti, ozemeljskih posebnostih in naravnih pogojih.

Sovjetski način gradnje mest je relativno mlad, toda sledi pravo pot. Velika izkušnost sovjetskih arhitektov, ki so jo dobili v masovnih graditvah mest, pri obnavljanju in njihovo ogromno delo po vojni so poročila za nadaljnje uspehe.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Ilka Vaštetova:

PREŠERNOVA ZDRAVLJICA

V sobo je zdajci stopil mlad mož, skrbno oblečen, z novim cilindrom v roki in kožuhovinstim ovratnikom na temni zimski suknji.

"Glej ga! Izreden gost!" je zamrmral menih.

"Mhm!" je zagodel Prešeren, segel po steklenici in nalil Zupanu in sebi.

Novi gost je slekel plašč in se z mogočno, smešno ošabno dvignjeno glavo ozrl po gostih. Obraz mu je bil navaden, robato oblikovan. Zagledal je Prešerna in stopil z mirnim, dostojanstvenim korakom naravnost proti njemu. Dva koraka od mize se je priklonil družbi, uprl pogled v pesnika in zaprosil:

"Prosim, gospod doktor! Samo trenutek!"

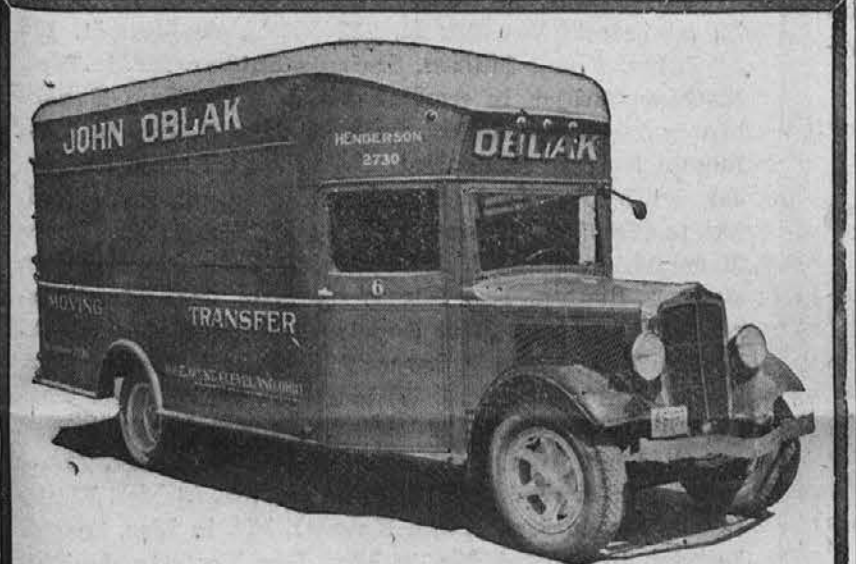
Prešeren je vstal, segel v suknjo in vzel iz listnice popisano list papirja.

"Iskal sem vas že v kavarni," je dejal mlademu možu.

"Povedali so mi. Zelo ljubezni ste, gospod doktor, da ste se potrudili, in žal mi je bilo, da sva se zgrešila. Zato sem prišel za vami. Rekli so mi, da vas bržkone tu dobim. Ali imate pesmico, gospod doktor?"

"Tukaj je! Prosim, prisedite, saj tu smo sami slovenski literati," je povabil Prešeren.

Resno tehtajoč, nekoliko—da-

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St. HE 2730

ZA VAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite: ENdicott 0718

SKRIVNA BRALNICA

Poglavje iz romana "Pristran"

(Nadaljevanje)

Njegove medle oči, ki so pogledale po sobi, niso dobile še nobenega odgovora. Nekdo je vprašal:

"Jaz bi rad vedel, ali homo tudi v tisti Sloveniji imeli cesarja ali ne?"

Zdaj se je šele začelo:

"Rad bi vedel, ali bo tudi v tisti novi Sloveniji vladala grščina ali ne?"

"Kaj bo s tlako in desetino?"

"Zakaj tega ne povedo?"

Vohnet je sprevidel, da v sedanjih časih ni bilo mogoče skli-

Menih je pogledal pesnika z obupanim pogledom.

"—muz," je mirno dokončal Prešeren. Okrog lepih ust se mu je tresla ironija. Predobro je opazil menihov strah, da bi ne povedal kaj drugega.

"Gospoda profesorja poznam, rojaka sva," je z nekoliko negotovim glasom pripomnil Bleiweis in segel menihu v roko.

Gospodje so sedli okrog mize. Bleiweisove oči so se še vedno svetile od notranjega razburjenja zaradi Prešernovega norčevanja, a pogoltnil je svojo užaljenost in potlačil ranjeno častillepje. Prešeren je bil pač—Prešeren. Mehanično si je mladi živinozdravnik obrisal potne kaplje s čela ob spominu na svoje prizadevanje, da je pesnika pridobil kot sodelavca za svoje "Novice." Pesem "V spomin Valentina Vodnika" je bila izšla v zadnji številki "Novic."

"Ali mi gospodje dovolijo, da preberem pesmico, ki mi jo je gospod doktor izročil za 'Novice'?"

"Prosim, ampak glasno!" se je odzval Zupan in s prsti zrival umazani srajčni rokav pod rokav razcefrane suknje. Motili so ga vendarle začudenji pogledi mladega človeka.

"Saj veste, da smo radovedni!" je živahno vzkliknil menih.

Na Prešerna se nihče ni ozrl, sicer bi jih bil presenetil njegov jedki posmeh. Bleiweis je polglasno začel brati "Zdravljico," ki jo je Prešeren spesnil "ob novini leta 1844." Z zanosom je bral v drugi kitici:

— — —

Bog živi vas slovenski svet, brate vse, kar nas je sinov slovenske matere!"

"Bravo, France!" je vzkliknil Zupan.

"Glasneje!" so zahtevali gostje, ki so prisluhnili pri sosedni mizi.

Bleiweis se je nasmehnil in povzdignil glas:

"V sovražnike 'z oblakov rod — — —"

Glas se mu je prelomil. V zadregi mu je planila kri v koščeni obraz. S pogledom je švignil čez vrstice. Odkasljal se je in izjavil:

"Oprostite, ne morem! Grlo me boli."

Povesil je roko z listom.

"Dohtar, naj sam bere!" je zahteval sosed, Prešernov znanec, prevoznik Pepe Debeve.

Bleiweis se je plašno ozrl. Prešernov široki obraz je pokrtil zasmeh. Oči so mu žarele. Iztegnil je roko:

"Pa dajte sem!"

S škodoželjnim pogledom na pobledlega mladega moža je bral dalje razločno in s poudarkom:

"V sovražnike 'z oblakov rodu naj našga treščil grom! Prost, ko je bil, očakov naprej naj bo Slovencev dom! Naj zdrobe njih roke si spone, kjer jim se teže! Edinost, sreča, sprava"

se je stvar zavlekla. Toda poslušalci nikakor niso kazali, da so morda že utrujeni. Če jih je kako branje zanimalo, so rasli, kakor je rasel Strahunov glas, če ni bilo vredno poslušati, so kločili z glavami in kotalci ali pa si venomer našigali čedre. Nekdo je nestrpno klical iz veže:

"Ali ni kaj drugega brati?"

Preden je njegov klic našel pravi odmev, se je zgodilo nekaj nenavadnega. Naenkrat je namreč Tiras pri hlevu zagnal tak hrup, da je vse drugo zaglušil. Potem so se zaslišali po dvorišču težki koraki, ki so šli proti hiši.

"Dober večer!" je pozdravil nekdo pri vežnih vratih.

"Boh ga daj," je odgovorilo

k nam naj nazaj se vrnejo! Otrok kar ima Slava, vsi naj si v roke sežejo, da oblast in z njo čast obilnost boji naša last!"

"Dobro, dohtar!"

"Živel!"

Glasno odobravanje je nastalo po gostilniški sobi. Vsi so bili domačini in so poznali Prešerna kot stalnega Metkinega gosta.

"Dalje!" je kriknil Debevc.

Z majhnim nasmeškom je Prešeren pogledal na Bleiweisa, ki si je zopet brisal čelo, in bral pesem do konca. Ob zadnjih besedah je prijel za polno čašo, jo dvignil ter končal:

"Dokaj dni Naj živi Bog, kar nas dobrih je ljudi!"

Kar grmelo je vzklikanje po sobi in povsod so se dvigale čaše pesniku nasproti. Luč je medlo lila na razgrete, smejoče se obraze.

S prisiljenim nasmehom je Bleiweis trčil s pesnikom.

"Lepo, dobro! Ampak—oprostite, gospod doktor!—za naše 'Novice' je preveč—preveč —"

"Ostra," mu je pomagal menih in živahno prikimal. Za idejo svobode pater Benvenut ni imel razumevanja.

"Zakaj? Naj hudiči zvedo resnico!" je zaklical Zupan ves navdušen.

Bleiweis je dvignil ramena.

"Cenzura bi nam jo črtala," je vztrajal. "Morda bi, gospod doktor, sami črtali tretjo in četrto kitico? Seveda, peta je tudi —"

"Ne, ne. Kar vso pesem bomo črtali," je izjavil Prešeren, zložil list in ga spravil.

V tem letu je bil Prešeren pod stalnim policijskim nadzorom. Svojo revolucionarno "Zdravljico" je zložil leta 1844.

Ameriške investicije v inozemstvu

V ameriških trgovinskih krogih, ki se zlasti zanimajo za ameriško zunanjo trgovinsko politiko, je zbudil načrt predsednika Trumana za poživitev zunanje trgovine veliko pozornost; ameriška zunanja trgovina namreč nazaduje. Gre predvsem za investicije ameriškega kapitala in za zavarovanje teh investicij. V tujih državah naj se ustvari "splošno ozračje," prikladno za zasebne investicije in ameriški izvoz. O tem naj bi razpravljali tudi na kongresu Mednarodne trgovinske zbornice v Quebecu, ki bo v juniju in ki mu bomo prisostvovalo 32 držav.

Preučili bodo položaj, ki bo nastal, ko bo završena akcija Marshallova načrta in bo potreben nov izvoz ameriškega kapitala. V načrtu je, da se odposljuje ameriški tehnični izvedenci v Marshallove države. Posojila, ki jih bodo prejele vlade tujih držav iz Zedinjenih držav, naj ustvarijo možnost za zasebne ameriške investicije v tujih državah. Obstoji tudi predlog, naj ustvarijo možnost za zasebne ameriške investicije v tujih državah. Obstoji tudi predlog naj

to je v letu, ko je bilo v Ljubljani policijsko razpuščeno ilegalno društvo, ki se je shajalo v gostilni na Dunajski cesti (pri "Levu"?). Ali ni na dlani zveza med to revolucionarno družbo in Prešernovo "Zdravljico," dasi pravijo, da jo je pesnik zložil ob priliki, ko je bil povabljen na trgatav, menda v vinograd svojega sošolca, liberalnega grofa Barbo? Po mojem občutku je zložil Prešeren to pesem po obeh dogodkih: po razpustu revolucionarnega društva in po trgatvi.

V tistih časih je podtalno vrelo med narodi po Evropi. Bila so leta pred revolucijo, ki je izbruhnila v letu 1848. Seveda je v tem času delala ljubljanska policija z velikim pritiskom, saj je bila naša dežela podložna dunajski vladi, v kateri so sedeli izključno nemški in nemški ministri. Takrat je začel riniti v ospredje domačega političnega življenja, ki je bilo prav za prav šele na vidiku, dr. Janez Bleiweis, mlad živinozdravnik, ob revoluciji in po njej vodja Slovencev. Ta mož je mešetaril med dunsko vlado in slovenskim ljudstvom.

Prešeren je bil v tistem času že osamel. Umrla sta mu že najljubša prijatelja, Matija Čop in Andrej Smole. Izmed članov nekdanje njegove družbe mu je drugoval včasih—kadar je skrivaj ušel—celovski konfinirane profesor Jaka Zupan, zaveden Slovan in marljiv zbiratelj narodnih pesmi in drugega narodnega blaga, dober poznavalec vseh slovanskih in še mnogih drugih jezikov, sodelavec pesniškega zbornika "Čbelica," ki ga je izdajal Prešernov znanec Miha Kastelic. Pater Benvenut Crobath je bil bratranec Prešernovega šefa odvetnika Blaža Crobatha. Zlagal je ničvredne pesmice v slabi slovenščini.

se v Marshallovih državah pospeši proizvodnja strateškega materiala.

Ameriško združenje industrijcev (National Association of Manufacturers) navaja v svojem poročilu, da bi Američani po letu 1952 lahko investirali dve milijardi zasebnega kapitala v inozemstvu, ne da bi pri tem bilo oškodovano ameriško gospodarstvo in da bi se cene v Ameriki dvignile.

Vojaška guvernerja Clay in Robertson sta odpravila prepoved investiranja tujega kapitala v zapadni Nemčiji. Ukrep morata potrditi še vladi v Londonu in Washingtonu. Računajo, da bi morali v zapadni Nemčiji investirati šest do osem milijard nemških mark, da bi se njeno gospodarstvo lahko osamosvojilo.

"Gospodarstvo"

Ali ste naročnik "Enakopravnosti"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

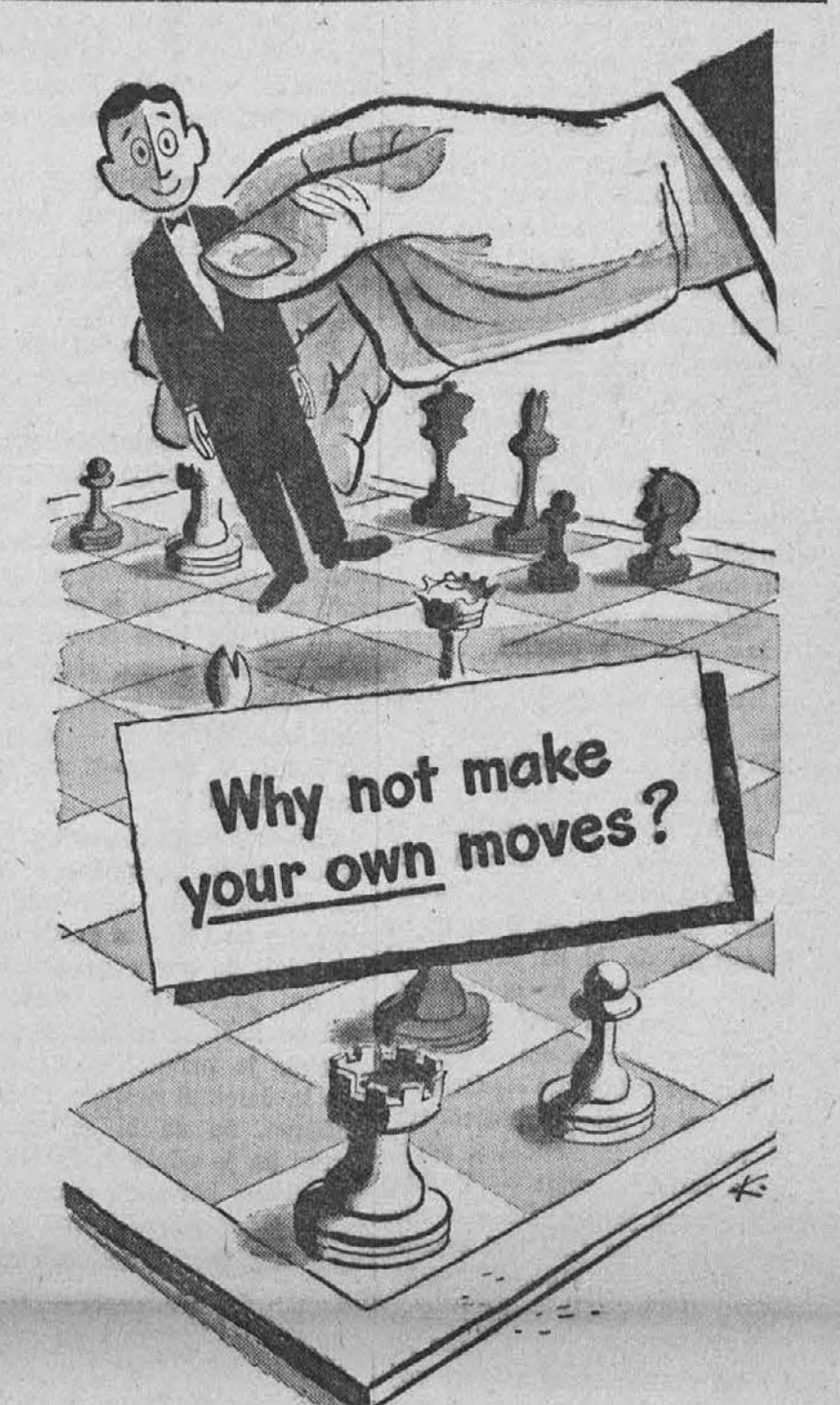
ZLATO ITALIJANSKE BANKE

Po poročilu "Gospodarsko-financijske agencije" znašajo danes zlate rezerve Italijanske banke 84.7 ton. Banka je imela v zalogi 24 ton, na to je kupila v Jugoslaviji 2.5 tone zlata; 31.6 ton so ji vrnili na podlagi sporazuma v Bruslju in 26.6 ton je banka kupila v Kanadi in jih deponirala v Washingtonu, da bi jih pozneje izročila Mednarodnemu denar-

nemu skladu kot italijanski delež.

Po poročilu francoskih listov je Italijanska banka, obenem z italijanskim deviznim uradom, potrošila lansko leto 160-165 milijard lir za nakup zlata in deviz v inozemstvu. V istem času je denarni obtok v Italijo narasel za 174.9 milijard lir.

Na koncu februarja je denarni obtok znašal 910 milijard lir. Na koncu lanskega leta je obtok presegel 1,000 milijard lir.

Financial insecurity makes you a pawn.

But with money to back you up, you can make your own moves. You can retire without worry, when the time comes. You can open up that little business you've always wanted. You can take that long vacation trip you're planning.

In short, you can do what you want when you want to do it.

Sound good? Then grab your chance for future independence. Grab one of the biggest savings opportunities ever held out to every citizen . . . U. S. Savings Bonds!

A good plan is to buy U. S. Savings Bonds at your bank either over the counter or through the Bond-A-Month Plan.

A backlog of U. S. Savings Bonds gives you real confidence in making your own move.

Put more opportunity in your future!

Invest in U.S. Savings Bonds

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

ko odnesli. Te zagonetne pripovedke ljudem niso mogle dati nobene prave slike o obstanku tajnih roparskih tolpe. Nekateri so jih imeli za take, medtem ko so jih drugi smatrali za svoje ljudi, ki se morajo po nedolžnem skrivati pred cesarsko gosposko. Ko so jih ljudje zdaj naenkrat zagledali pred seboj v živi, dasi skrivnostni podobi, so jih spreleteli negotovi občutki. Dirnila jih je smelost, s katero so prišli med nje. Nekateri so hoteli prodreti skozi saje in spoznati njihove obraze. Drugi so zopet merili njihove postave in so si dopovedovali, da so te postave že neke drugod videli. Drugi so zopet vlekli na ušesa njihove glasove, ki so se jim na-

enkrat zdeli znani. Edino dve osebi v dimnici menda nista bili izenačeni zaradi prihoda te zamaskirane trojice. To sta bila Vohnet in Strahun. Vohnet je bil popolnoma miren in se je delal, ko da jih ni videl prvič, medtem ko jih Strahun še dobro pogledal ni, ampak je dalje listal po papirjih, ki jih je imel razgrnjene pred seboj.

Prvi preplah pa se je polegel nenavadno hitro in nekdo je že rekel z domačim glasom:

"Dober večer vi tudi, sedite med nas, saj smo sami domači."

Na neki klopi so takoj napravili prostora za tri sedeže, kamor so se čudni gostje takoj usedli.

(Dalje prihodnjice)

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

ČETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Na, le pogled si, kako so se ti sinovi spridili! Kje neki, da bi spoštovali starše ali, da za primeru postavim, da bi jih oprostili vojske, ampak te še ja-ha... naravnost v boj te tišči... da-a-a... Nak, rajni Petro, Bog mu daj dobro, koliko je bil ta boljši! Odkrite duše je bil, tale nebodigatreba, tale Griška pa, čeravno ima divizijo pod seboj in je zaslužen in tako naprej, ta pa ni tak. Ves je v spridah, a Bog ne daj, da se ga kje dotakneš. Ta bo v mojih letih šele potlej zlezal za peč, če mu boš s šilom pomagal!

Tatarčane so brez posebnih težav spravili k pameti...

Kmalu potem je Grigorij zbral vso stotnijo in jo odvedel pod kritje; ne da bi skočil iz sedla, je na kratko obrazložil:

— Rdeči so se prepeljali čez in se ženejo, da bi zavzeli Veške. Pri Donu se je zdaj začela bitka. Zadeva ni za šalo in ne svetujem, da bi za prazen nič begali. Če boste še enkrat po begnili, bom zaukazal konjenici, ki stoji v Jerinskem, naj vas pobije kot izdajalce! — Grigorij se je ozrl po pisano oblečeni tropi vaščanov in končal z neprikrito zaničljivostjo: — V stotniji se vas je nabralo sila vsakršne žlote, ta tudi širi strahove. Zbežali, v hlače ste se pode-lali, vojščaki! Pa se še kozake kličete! Posebno vi, dedi, me poglejte! Če ste se odločili za vojskovanje, ni treba zdaj nič glav tiskati med noge! Precej zdaj vodoma v diru k tistile ježi in od grmovja proti Donu. Potlej za Donom do semenovske stot-nije. Z njo vred udarite rdečim v bok. Marš! Naglo!

Tatarčani so molče poslušali in ravno tako molče zavili proti grmovju. Dedi so pridružno krehali, se ozirali po Grigoriju, ki

Uncle Sam Says

Good intentions do not make a good savings plan. The SMART, SURE way to save is on a regular-convenient-de-pendable, automatic plan. You can get this sensible combination by investing in U. S. Savings Bonds in either of two ways. On your company's payroll with the Payroll Savings Plan where you work, or if self-employed, your bank's Bond-a-Month Plan where you bank. U. S. Treasury Department

Spring Screen Tip

A timely tip for homemakers is to give window screens a cleaning before putting them up for summer. Most screening needs occasional painting, but lumite screens can be washed without rusting or corroding.

je hitro oddirjal, in po kozakih, ki so bili z njim Starec Obnizov, ki sta šla v korak s Pantelejem Prokofjevičem, je navdušeno de-jal:

— Nu, s prebito junaškim si-nom te je obdaroval Gospod! Pravi orel! Kako ti je Hristonja priptel čez križ! Kakor bi trenil, je vse spravil v red!

In Panteleja Prokofjeviča je to polaskalo v očtovskih čust-vih, zato je rad potrdil:

— Saj ni besede! Takega si-nu je treba z lučjo iskati! Celo rajdo križcev, kaj, to ni šala! Tale Petro, rajni, Bog mu daj nebeški raj, dasiravno mi je bil tudi rodni sin, pa še prvenec, a le ni bil tak! Vse preveč je bil miren, nekako, pes si ga vedi, nedodelan. Srce je imel po eni plati babje! Tale pa — ta je ves po meni! V hrabrosti me je še kar presegel!

Grigorij se je s svojim polu-vodom bližal Kalmiškem bro-du. Mislili so že, da so na var-nem, ko so prišli iz gozda, toda zagledali so jih z opazovalnice na oni plati Dona. Topovski vod je začel streljati. Prvi iz-strelek je priletel nad vrhovi vrb in čmoknil nekje v blatasto goščavo, ne da bi se razletel. Drugi pa je udaril blizu ceste v razgaljene korenine starega čr-nega jagneda, poškropil z ogn-jem naokrog, prepljusnil kozake s treskom, kepami masne zemlje in okleščki trhlega dre-vesa.

Oglušeni Grigorij je nagon-sko dvignil roko k očem, se sklonil k loenu, začutil zamolkel in moker plosk kakor po konj-skem trupu.

Kozaki konji so se ob razpo-ku, ki je pretresel zemljo, kakor na povelje ščenili in tiščali da-lje; konj pod Grigorijem se je mukoma vzel na zadnje noge, stopil ritenski in se začel počasi prevračati na bok. Grigorij je urno skočil iz sedla in prijel kon-ja za brzdo. Nad njim sta pri-vršala še dva izstrelja, potem pa je dobra tišina zajela paro-bek gozda.

Na travo je legal smodnikov dim; dišalo je po pravkar raz-kopani zemlji, po trskah, na pol segnitem lesu; nekje daleč v go-šči so preplašeno ščeketale sra-ke.

Grigorijev konj je prhal in spovijal trepetajoče zadnje no-ge. Rumena podkev zobovja mu je bila mukoma odkrita, vrat iztegnjen. Na žametastem sivem hriplju se je mehurla rdečaka-pena. Silen drget mu je stresal život, pod rjavo dlako so se v valovih spreletavali krči.

— Skupil jo je vrli konj? — je glasno vprašal kozak, ki je pridirjal.

Grigorij je zrl v ugašajoče konjske oči, ne da bi odgovoril. Niti ozrl se ni na rano in šele tedaj se je malce odmaknil, ko se je konj nekako potoglavo za-letel, se vrpel, mahoma padel na kolena in globoko sklonil glavo, kakor bi gospodarja prosil za kaj odpuščanja. Na bok se je ulegel z gluhim jekom, poskusil je dvigniti glavo, ali videti je bilo, da so ga zapustile zadnje moči: trepetanje je bilo čedalje redkejšo, oči so steklenele, na vrat je stopil znoj.

Samo v bincljih, prav zraven samih korenov kopit, so še utri-pale zadnje mišice. Rahlo je drhtelo zdrasno krilo sedla.

Grigorij se je spodobčki ozrl po levi slabini, zagledal zevajo-čo globoko rano in toplo, črno kri, ki je curkoma vrela iz nje, zajecjal in, ne da bi si obrisal solze, rekel kozaku, ki je razja-hal:

— Ustrelil ga z eno kroglo! — In dal mu je svoj mavzer. Pre-sedel se je na kozakovega konja in odpekel h kraju, kjer je bil popustil svoji stotniji. Tam se je že razvnela bitka.

Ob zori so se rdečearmejci dvignili v naskok. V plastasti megli so vstajali njihovi strelci in se molče pomikali proti Vešenski. Na desnem krilu so se pri globači, zalili z vodo, za tre-nutek zamudili, potlej pa so za-bredli do prsi v vodo in visoko dvigali torbice za naboje in puške. Kmalu nato so z obdonske-ga hriba hkrati in veličastno za-grmele štiri baterije. Brž ko so po gozdu pahljačasto padali prvi izstrelki, so uporniki začeli streljati. Rdečearmejci niso več šli, ampak so že tekli s puškami na prevesico. Kake pol vrste pred njimi so po gozdu suho treskale granate, podirale se je drevje, ki so ga izstrelki raztreščili, v belih oblakih se je dvigal dim. V kratkih presledkih sta zaropotali dve kozaški stotniji. V prvi strelski vrsti so začeli rdečearmejci padati. Vse pogo-steje so zdaj tu, zdaj tam med strelci krogle prevračali ljudi, prepasane s svitki, jih metale vnic ali vznak, toda drugi niso pobegnili in čedalje krajša je bila razdalja, ki jih je ločila od gozda.

Pred drugo verigo strelcev je malo naprej nagnjen in s spod-vihanimi repi plašča lahkotno in pobiravno tekli visok koman-dir z odkrito glavo. Strelci so za trenutje spočasnili tek, a ko-mandir se je gredoč obrnil, ne-kaj kriknil in ljudje so se vno-vič zapodili v dir, spet je začelo čedalje srditeje naraščati za-hripljeno in strahotno "Ura-a!"

Tedaj so se oglasile vse ko-zaške stotnije, po hostnih pa-robkah so živo, brez presledkov, na gosteje zapokali strelci iz pušk... Od nekd iz ozad Gri-goriju, ki je stal s stotnjama pri začetku gozda, je v dolgih restah začela biti ježna strojni-ca bazkovske stotnije. Verige strelcev so se združile, poleg-le, začele odstreljevati. Kake pol

ure je trajala bitka, ali ogenj upornikov, ki so se ugreli s stre-ljanjem, je bil tako tikoma nad zemljo, da drugi niz strelcev ni vzdržal, pomešal se je s tretjim valom strelcev, ki so pretekali bliže... Kmalu je bila livada posuta z rdečearmejci, ki so v neredu bežali nazaj. In tedaj je Grigorij skokoma odvedel svoji stotniji iz gozda, ju uredil in po-gnal v pogon. Pot k splavom je umikajočim že odrezala čirska stotnija, ki je korakala v pol-nem štirikotu. Zraven obdonske hoste, prav pri bregu, se je vne-la bitka na nož. K splavom se je prebil samo del rdečearmej-cev. Zvrhoma so se nabili na splave in odrinili. Drugi so se borili in se tesno pritiskali k Donu.

Grigorij je velel svojima stot-nijama, naj razjahata, in konje-vodcem, naj ne hodijo iz hoste, in odvedel kozake k bregu. Ko-zaki so pretekali od drevesa do drevesa in se čedalje bolj bližali Donu. Kakih poldrug sto rdeče-armejskih mož je z ročnimi bombami in strojnimi ognjem odbijalo pritiskajočo uporniško pehoto. Splavi so se že vnovič namerili proti levemu bregu, to-da Bazkovčani so s strelci iz pušk pobili skoraj vse čolnarje. Usoda teh, ki so ostali na tej plati, je bila zapečatena. Tisti, ki so bili malodušnejši, so po-metali puške vstran in se po-skušali rešiti s plavanjem. Stre-ljali so jih uporniki, ki so pole-gli vzdolž vrzeli. Veliko rdeče-armejevcev je potonilo, ker niso mogli presekati Dona pri brzici. Samo dva sta se srečno prebila na onkraj: eden v marogasti bluzi — kakor je bilo videti, spreten plavač — je skočil na glavo s previrnega brega, se po-topil v vodo in se pokazal z dna skoraj šele na sredi Dona.

\$7800

E. 155 St.—Za eno družino, 7 sob z 2 dodatnimi zgotovljenimi sobami na podstrešju. Vse bakrene cevi so bile vložene nanovo pred enim letom. Nahaja se v prijazni, mirni naselbini v Collinwoodu. Se mora videti, da se lahko pravilno ceni. Zelo dober nakup za to ceno.

AL BATICK

18009 WATERLOO RD., IV 5577

5c - 10c VARIETY STORE

Edina taka trgovina v naselbini; se prodaja po zmerni ceni. Izvrstna prilika za družino. Vpraša se med 2. in 4. popoldne.

8598 GARFIELD BLVD.

ZA LEPO CVETJE

za vsakovrstne prilike pridite nam. Santa's Floral & Gift Shop (Elsie & Frank) 5230 Lorain Ave., AT 5250 Naša posebnost so cvetlice in šopki za svatbe, itd.

6 akrov zemlje naprodaj

224x1,160 čevljev na Murray Rd., vzhodno od Reynold Rd., Mentor Township. Napeljena voda in elektrika. Za podrobnosti pokličite RE 4315

MARY A. SVETEK

LICENCIRANA POGREBNICA

478 E. 152 ST. — KE 3177

Ambulanci voz na razpolago podnevi in ponoči—Notarska posluga Pogreb oskrbimo kjerkoli in po vsaki ceni.

Samo enkrat v življenju

je mogoče napraviti tak nakup od izdelovalca barve, ki gre izven biznisa.

600 GALONOV BELE BARVE

ZA HIŠO.

Ima podlago čistega lanenega olja in cinka ter titanijum.

po \$2.25 galona

ENAMEL ZA PODE

v svetlo sivi barvi se hitro in dobro posuši. Se lepo svetli ter je dober za zunaj ali znotraj.

po \$2.75 galona

THE U. S. WALLPAPER & PAINT CO.
6001 Euclid Ave., HE 6944

Prosto parkanje avtov v ozadju trgovine

Grigorij se je kril za vejnato vrbo in videl, kako se je mornar s širokimi zamahi bližal oni pla-ti. In še eden je srečno prepla-val. Izstrelil je vse naboje, sto-ječ do prsi v vodi; nekaj je za-vpil, zagrozil s pestjo proti ko-zakom in začel pošev zamaho-vati. Okrog njega so frčale kro-gle, a niti ena ni zadela srečne-ža. Tamkaj, kjer so bila nekaj goveje stegne, je pribredel iz vode, se otresel in se začel zlo-žno vzpenjati po grapi proti hi-šam.

Ti, ki so ostali pri Donu, so polegali za pesnatim grebenom. Njihova strojnica je drdrala brez prenehanja vse dotlej, do-klér ni zavrela v kožuho voda.

— Za meno! — je potihoma poveljeval Grigorij, brž ko je strojnica umolknila, krenil pro-ti hribcu in potegnil sabljo iz nožnice.

Za njim so, težko sopeč, za-topotali kozaki.

Do rdečearmejevcev je bilo kvečjemu še petdeset sežnjev.

URADNIKI

KLUBA DRUŠTEV SDD NA RECHER AVE.

za leto 1949

Frank Segulin, predsednik; Andrew Ogrin, podpredsednik; John Zupančič, 860 E. 236 St., RE 4488, tajnik; Louis Godec, blagajnik; Ciril Ozbič, zapisni-kar; nadzorni odbor: Mary Med-vešek, predsednica, Mary Segulin in Frances Zajec.

Seje se vrše vsak prvi ponedel-jek v mesecu v Slov. društve-nom domu na Recher Ave.

Christiana Lodge

... and Cottages

Edwardsburg, Michigan

The Lodge has 30 rooms with connecting shower and toilet. There are 17 cottages each with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking.

ALL SPORTS: Golf, dancing, tennis and shuffleboard, horseback riding, private beach, boating and fishing, indoor games. Cater to over-night guests.

Located in Christiana Lake in a grove of large trees, 100 acres of private playground on U. S. 112.

Write for folder

Christiana Lodge

DOMINIK KRASOVEC, Prop. Phone: 8126 F 5 P. O. Edwardsburg, Mich.

JOHN ZULICH INSURANCE

AGENCY

Frances Zulich 18115 Neff Rd., IV 4221

Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno za-varovalnico.

VAŠI ČEVLJI

BODO ZGLEDAJI KOT NOVI, ako jih oddate v popravilo zane-sljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar 16131 ST. CLAIR AVE.

Po treh salvah se je izza pe-ščenega grebena dvignil v vsej višini postavni, temnolici in čr-nobrki komandir. Za podpazdu-ho ga je opirala ženska, obleče-na v usnjen suknjič. Komandir je bil ranjen. Vlekel je za seboj prestreljeno nogo, se spustil niz breg, popravil v roki puško z nasajenim bajonetom in hripavo poveljeval:

— Tovariši! Dalje! Bij bel-čke!

Peščica pogumnežev je med petjem Internationale krenila v protinapad. V smrt.

Stošestnajstotnica, ji je padla zadnja pri Donu, so bili sami komunisti internacionalne stot-nije.

(Dalje prihodnjič)

Naznanilo in zahvala

Zalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, pri-jateljem in znancem tužno vest, da je 31. marca 1949 po dolgi in mučni bolezni zatisnila svoje oči naša jub-ljena soproga in mati

Frances Lazar KOSMACH

Rojena je bila 16. februarja 1881 leta v Stari Oselici nad škofjo loko. V Ameriko je prišla pred 45 leti. Bila je članica društva št. 232 SNPJ in št. 116 ABZ v White Valley, Pa. Pogreb se je vršil 3. aprila po katoliških obredih na Plum Creek pokopališče v New Texas, Pa.

Lepa hvala društvoma, predsednikoma Michael Kastelic ml. in Anton Rozina za poslovilne govore ka-kor tudi pogrebem. Srčna hvala vsem, ki ste jo obis-kali ob mrtvaškem odru in prišli od blizu in daleč se posloviti od nje; kot tudi vsem, ki ste jo spremlili k mirnemu počitku. Lepa hvala Mr. R. D. Watson (pro-dajalec avtov) in Mr. Louis Remaley, ki sta dala avto-mobile na razpolago pri pogrebu. Lepa hvala posebno Mrs. Jane Sabec, ker je nam bila na pomoč na en ali drugi način, kakor tudi Mrs. Jennie Lavrich in Mrs. Jane Seiler.

Najlepša hvala vsem, ki ste darovali vence in cvet-lice, in sicer: Društvu št. 232 SNPJ, društvu št. 116 ABZ, Mr. Frank Shifrar, Stefania Shifrar, Mr. in Mrs. Mathew Girdich in družini, Mr. in Mrs. Sam Radko, Mr. in Mrs. Vencil Potochnik in družini, Mr. in Mrs. Martin Strehar in družini, Mr. in Mrs. Phillip Stavar, Detroit, Mich., Mr. in Mrs. Paul Kokal, ml. in družini, Mr. in Mrs. Pete Kosmach in družini, Mr. in Mrs. Dave Kosmach in družini, Mr. in Mrs. John Kosmach in družini, Renton, Pa., Misses Mary in Catherine Ko-smach, Mr. in Mrs. John Bogatay in družini, Girard, O., Mr. in Mrs. Andrew Bergant in družini, Mr. in Mrs. Matt Bashel in družini, Willock, Pa., Mr. in Mrs. Mar-tin Bashel in družini, Willock, Pa., Mr. in Mrs. Thomas Sheffler, st. in družini, Greensburg, Pa., Mrs. Mary Richter in družini, Mrs. Jane Sabec, Mr. in Mrs. Elmer Seiler, Mr. in Mrs. Ralph Kovačič, Mr. in Mrs. Joseph Lavrich in družini, Mr. in Mrs. Jess Krotz in družini, Mr. Harry Ward, Mr. Louis Supansic in družini, Mr. John in Elsie Rupnik, Mr. in Mrs. Martin Raspet in družini, Mr. in Mrs. Joseph Britz in družini, Mr. Joseph Ader in družini, Mr. in Mrs. Quinto Cappa, Mr. in Mrs. Claude Marlowe, Mrs. Julia in Mr. August Bellavit, Mrs. Anna Supansic in družini, Bishop, Pa., Mr. in Mrs. Frank Matko, Russellton, Pa., Mr. in Mrs. William Obert, Johnstown, Pa., Mr. in Mrs. Frank Jug, st. in družini, New Kensington, Pa., Mrs. Agnes Saksek in družini, New Kensington, Pa., Mrs. Emma Zecker, Salina, Pa., Mr. in Mrs. Floyd Gomez in družini, Salina, Pa., Mr. in Mrs. Fritz Rozina, Salina, Pa., Mrs. E. Rosher, Manor, Pa., Mr. in Mrs. E. J. Stresky, New Ken-sington, Pa., Mr. in Mrs. William Stresky, New Ken-sington, Pa., Mr. in Mrs. C. Adams, New Kensington, Pa., Mr. in Mrs. Joseph Greer in družini, Ladies' Club, Greensburg, Pa., Clover Farm Stores, Fox Grocery Company, Trozzo Bros., American Stores Employees, Irwin Moose Lodge.

Hvala vsem, ki ste darovali za sv. maše: Mrs. Jen-nie Trozas, Mrs. Anna Cain, Mr. in Mrs. Wendell Pass, Miss Anna Baer, Mrs. Jane Harrington, Mr. in Mrs. Albert Chulbus, Mr. in Mrs. Frank Podobnik ml., Cen-ter, Pa., Mr. in Mrs. Frank Podobnik st., Center, Pa., Mr. Frank Jereb, Belle Vernon, Pa., Mr. Sam Debelak, Belle Vernon, Pa., Mr. in Mrs. John Sheffler in družini, Center, Pa., Mr. in Mrs. Paul Shifrar, Unity, Pa., Mr. in Mrs. John Kosmach, Tarentum, Pa., Mrs. Mary Dro-bne, Sygan, Pa., Mr. in Mrs. W. J. McHugh, Mr. in Mrs. Albert Primosic, Mr. in Mrs. Andrew McHugh, Miss Martha McHugh, Mrs. Karoline Pass in družini, Mrs. Frances Yellowchan, Mr. in Mrs. Dave Bouldin, Mr. in Mrs. Jack Hensler, Mrs. Victoria Nogade, Pittsburgh, Pa., Mr. in Mrs. Rudolph Supansic, Mr. in Mrs. Theo-dore Trakus, Cleveland, O., Mr. in Mrs. Adam Daer, Mr. in Mrs. Val Lapinski. Ako smo katerega ime pomo-toma izpustili prosimo, da nam oprostite. Še enkrat vsem skupaj lepa hvala za tolažbo v uri žalosti.

Draga, ljubljena soproga in mati naša, ki ste nas tako hitro zapustila. Odšli ste od nas, a spomin bo vedno živ in naših srcih do konca naših dni. Draga mati naša, počivajte v miru!

Zalujoči ostali:

FRANK KOSMACH, soproga

MRS. MARY POTOCHNIK, MRS. FRANCES

KIENZLE, MRS. VERA JUG, ELSIE,

PAULINE, hčere

FRANK, JOSEPH, WILLIAM, sinovi

šest vnukov in vnukinj

V stari domovini zapuša sestro IVANO BOGATAJ in brata KAŠPER LAZAR

Export, Pa., 17. maja 1949.